

*Петришина Дар'я Анатоліївна,
здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня;
Бурковська Алла Валентинівна,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет*

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ДІЯЛЬНІСТЬ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Міжнародні фінансові організації відіграють ключову роль у стабілізації та відновленні України після масштабної військової агресії Росії. Їхня діяльність охоплює фінансування державного бюджету, реалізацію інфраструктурних проєктів, підтримку реформ і забезпечення макроекономічної стабільності. Міжнародний валютний фонд (МВФ) став одним із перших донорів, які оперативно відреагували на виклики війни. У березні 2022 р. МВФ надав Україні екстрену допомогу в розмірі 1,4 млрд дол. США через Інструмент прискореного фінансування (Rapid Financing Instrument), а вже у жовтні того ж року – додаткові 1,3 млрд дол. США в межах антикризового продовольчого вікна; ці кошти були спрямовані на покриття дефіциту платіжного балансу та підтримку фінансової стабільності держави [1].

У березні 2023 р. МВФ затвердив чотирирічну програму розширеного фінансування (Extended Fund Facility) на суму 15,6 млрд дол. США [2]. Програма передбачає два етапи: перший – збереження макроекономічної стабільності в умовах війни, другий – підтримка післявоєнного відновлення, структурних реформ та інтеграції України до ЄС. Важливо, що ця програма стала частиною ширшого пакету міжнародної підтримки на загальну суму 115 млрд дол. США, що свідчить про високий рівень довіри до України з боку міжнародної спільноти [2].

Група Світового банку також активно долучилася до процесу відновлення. З початку повномасштабної війни вона мобілізувала понад 34

млрд дол. США, з яких більше 22 млрд вже надано Україні [3]. Ці ресурси спрямовуються на підтримку державного бюджету, реалізацію інституційних реформ та довгострокових інвестиційних проєктів. Зокрема, через Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF), Світовий банк фінансує рамкові проєкти, які охоплюють критичні сфери – транспорт, енергетику, охорону здоров'я, освіту та житлову інфраструктуру. Наприклад, проєкт RELINC передбачає відновлення логістичної інфраструктури, а HEAL – зміцнення системи охорони здоров'я, включаючи психічне здоров'я та реабілітацію [3].

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) є одним із найбільших інституційних кредиторів України. Станом на березень 2023 р. обсяг фінансування від ЄБРР перевищив 18 млрд євро [4]. Банк інвестує у критичну інфраструктуру, енергетику, залізничний транспорт, а також підтримує малі та середні підприємства. У межах пакету стійкості, оголошеного у 2022 р., ЄБРР надав понад 1 млрд євро, а до кінця 2023 р. планував збільшити цю суму до 3 млрд. євро; його діяльність зосереджена на підтримці реального сектору економіки, що є фундаментом для сталого відновлення [4].

У контексті зростання державного боргу, який у квітні 2023 р. сягнув 124,3 млрд дол. США, особливої актуальності набуває ефективне використання кредитних ресурсів [5, с. 126-128]. Прямий зовнішній борг становив 75,8 млрд дол. США, що свідчить про високу залежність України від міжнародних запозичень. У відповідь на ці виклики було запроваджено інструменти фінансового моніторингу, зокрема платформи ProZorro, ProZorro.Sale та E-Data, які забезпечують відкритість бюджетних витрат і контроль за використанням коштів міжнародних фінансових організацій [5, с. 126-128].

Отже, міжнародні фінансові організації не лише забезпечують фінансову підтримку, а й виступають каталізаторами реформ, модернізації та інтеграції України у глобальні економічні процеси. Їхня діяльність є системною, довгостроковою та спрямованою на створення умов для сталого економічного зростання. Успішне використання кредитних та грантових ресурсів, прозорість

та ефективність реалізації проєктів – це ті чинники, які визначають майбутнє України як стабільної, економічно сильної та інтегрованої держави.

Список використаних джерел:

1. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions>.
2. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями. Міністерство закордонних справ України. 2023. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/spivrobitnictvo-ukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami>.
3. Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/uk/programs/urtf/overview>.
4. Партнери - Агентство відновлення. *Агентство відновлення*. URL: <https://restoration.gov.ua/partners/?partner-type=banky-mfo>.
5. Калашников І. С. Співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями. *Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу України: матеріали студентської науково-теоретичної конференції (м. Миколаїв, 20-22 березня 2024 р.)* Обліково-фінансовий факультет. Миколаїв: МНАУ, 2024. С. 126-128.